

[Lund Jensen.]

menlignet med prisen på landbrugsjord, kan han som regel påregne at få udbetalt et betydeligt erstatningsbeløb, som han derefter kan investere i et naboareal eller et tilsvarende areal et andet sted, hvorefter historien gentager sig. Resultatet bliver da i heldigste tilfælde, at de offentlige kasser må udrede kæmpemæssige erstatningsbeløb for friholdelse af meget begrænsede områder, men som oftest er erstatningskravene af en sådan størrelse, at fredningsmyndighederne af økonomiske grunde ser sig nødsaget til at opgive fredningen, og dermed er den fredningsplan torpederet.

Det var med henblik på at fjerne disse urimeligheder, at regeringen i 1961 fremsatte forslag om en erstatningsfri § 22 i naturfredningsloven. Der blev dengang fra alle sider i det høje ting udtalt sympati for tanken om, at der ikke skulle ydes erstatning for tab af spekulationsgevinster ved byggeforbud efter § 22, men under forhandlingerne i udvalget fastholdt oppositionspartierne stædigt, at der skulle ydes erstatning til ejeren for den konstaterede nedgang i ejendommens almindelige handelsværdi. Da regeringen var af den anskuelse, at det ville være lammende for arbejdet i de eksisterende fredningsinstanser, hvis der skulle administreres efter en lovbestemmelse, der stod politisk strid om, accepterede den et forlig om erstatningsbestemmelsen i § 22, stk. 2, i tillid til, at denne bestemmelse i vid udstrækning ville begrænse erstatningskravene i tiden, indtil naturfredningsloven kunne tages op til en gennemgribende revision efter et forarbejde i den kommission, der samtidig blev nedsat.

Jeg føler mig overbevist om, at det meget store flertal af medlemmer i det høje ting, der stemte for loven, gjorde det i bevidstheden om, at man dermed gennemførte en fornuftig og en rimelig reguleringsbestemmelse, og at man samtidig fjernede enhver mulighed for at skulle yde erstatning for spekulationsgevinster. I så tilfælde må det erkendes, at vi ikke har været særlig heldige med at nedfælde vor hensigt i lovteksten. I praksis viser det sig nemlig, at erstatningsudmålingen efter den nye § 22 rent faktisk sker efter samme regler som i den hidtidige naturfredningslov, således at der

også fremover gives fuld erstatning for mistet spekulationsfortjeneste.

Det er efter min mening for smed at rette bager, når det fra visse sider hævdes, at det er overfredningsnævnet, der har misfortolket § 22 og tilsidesat lovens bestemmelser. Det er urigtigt alene af den grund, at overfredningsnævnet endnu ikke har afsagt nogen kendelse om erstatning efter § 22, stk. 2, men det skal ikke nægtes, at man i overfredningsnævnet nærer den opfattelse, der vist deles af alle juridisk sagkyndige i dette land, at erstatningsreglen i § 22 i den nuværende udformning ikke adskiller sig væsentligt fra de oprindelige erstatningsbestemmelser i naturfredningsloven.

Da det således er ubestrideligt, at det samlede udvalg i 1961 tilstræbte ændrede regler og det altså ikke er kommet klart nok til udtryk i lovteksten, må vi formentlig kunne enes om at give § 22 en mere utvetydig udformning.

Da det har vist sig, at § 22 er uanvendelig i sin nuværende form, er det naturligt nok, at det er denne paragraf, der er det centrale i det foreliggende lovforslag. Efter forslaget gives der mere detaljerede regler for kontrol med bebyggelse i de egentlige landområder, på samme måde som det i byområderne er tilfældet i henhold til byplanloven og byreguleringsloven, som vi lige har hørt diskutert.

De nugældende erstatningsregler i naturfredningslovens § 22 foreslås nu ophævet, samtidig med at de foreslås ophævet for byreguleringslovens og byplanlovens vedkommende. Det foreslås simpelt hen, at de erstatningsregler udgår af loven. Det er en ting, jeg finder både naturlig og rigtig. Det kan nemlig aldrig være rimeligt at betale en grundejer i dyre domme for at udlade dispositioner, som ud fra et alment samfundsmæssigt synspunkt ville være uheldige for det pågældende område. En reguleringsbestemmelse som den, der her er foreslået, bør principielt være erstatningsfri. Der sker intet indgreb i den almindelige ejendomsret, men alene en rådighedsbegrænsning, der er general og af forholdsvis begrænset rækkevidde. Den er ikke vilkårlig, og der sker ingen begrænsning i det pågældende areals hidtidige anvendelse eller benyttelse. Der vil fortsat uden tilladelse kunne opføres bygninger til